

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, सबै समूह, सबै उपसमूह, नवौं तह वा सो सरहका पदहरूको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

प्रथम चरण (First Phase):- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

Paper	Subject		Marks	Full Marks	Pass Marks	No. Questions & Weightage	Time Allowed
I	General Subject	Part I: Management	50	100	40	6 X 5 = 30 (Short answer) 2 x 10 = 20 (Long answer)	3:00 hrs.
		Part II: General Health Issues and Legal Aspects	50			4 X 5 = 20 (Short answer) 3 X 10 = 30 (Long answer)	
II	Technical Subject			100	40	4 X 15 = 60 (Critical Analysis) 2 X 20 = 40 (Problem Solving)	3:00 hrs.

द्वितीय चरण : (Second Phase)

Paper	Subject	Full Marks	Time Allowed
	Interview	30	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/सबै उपसमूहहरूको लागि प्रथम पत्रको पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ । तर द्वितीय पत्र Technical Subject को पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथमपत्रको लिखित परीक्षा समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नबाट हुनेछ ।
- प्रथम पत्रको Part I र Part II को लागि छुट्टाछुट्टै (Part I को लागि एउटा र Part II को लागि एउटा) उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् भने द्वितीय पत्रको लागि प्रत्येक प्रश्नका उत्तरपुस्तिकाहरू छुट्टाछुट्टै हुनेछन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, नीति, ऐन, नियमहरू यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्नेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८१/०५/०६

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, सबै समूह, सबै उपसमूह, नवौं तह वा सो
सरहका पदहरुको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Paper I: General Subject

Part I: Management

(50Marks)

1. Management: - concept, principles, functions, scope, role, level and skills of managers
2. Hospital management system and administration
3. Health manpower recruitment and development
4. Participative management: concept, advantages and disadvantages, techniques of participation
5. Time management: concept, advantages, and disadvantages
6. Conflict management: concept, approaches to conflict management, levels of conflict, causes of conflict and strategies for conflict management
7. Stress/burnout management: concept, causes and sources of stress, techniques of stress/burnout management
8. Disaster management: concept, importance and its implication in service delivery
9. Change management: concept, importance and its implication in service delivery
10. Diversity management: concept, importance and its implication in service delivery
11. Appreciative inquiry: concept, basic principles and management
12. Financial management: concept, approaches, budget formulation and Implementation, auditing, fiscal management and financial accountability
13. Human resource management: concept, functions and different aspects
14. Planning: concept, principles, nature, types, instrument and steps
15. Leadership: concept, functions, leadership styles, leadership and management effectiveness
16. Coordination: concept, need, types, techniques, and approaches of effective coordination
17. Communication: concept, communication process and barrier to effective communication, techniques for improving communication
18. Good governance: Concept and characteristics

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, सबै समूह, सबै उपसमूह, नवौं तह वा सो सरहका पदहरूको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Part II: General Health Issues and Legal Aspects

(50 Marks)

1. Constitution of Nepal (health and welfare issues)
2. National Health Policy, 2076
3. Health services act 2053, health service regulation, 2055
4. Public Health Service Act,2075
5. Public Health Service Regulation,2077
6. Province Civil Service Act,2080
7. Province Civil Service Regulation,2080
8. Province Good Governance Act, 2076
9. Province Good Governance Regulation, 2077
10. Public Procurement Act,2063
11. Public Procurement Regulation,2064
12. Economic Procedure and Financial Accountability Act,2076
13. Economic Procedure and Financial Accountability Regulation,2077
14. Security of Health Workers and Organization Act,2066
15. Local Government Operation Act,2074 (Health sector)
16. Current Periodic Plan of Nepal and Lumbini Province
17. Second long term health plan (1997-2017)
18. Sustainable Development Goal(SDG)
19. Health sector organizational structures : Federal, Provincial and Local level
20. International health agencies: role and responsibilities of WHO, UNICEF, UNFPA and interagency relationships
21. Professional councils and related regulations
22. Medical and health professional ethics : In general and its application
23. Indigenous and traditional faith healing and health practices
24. Supervision, types and its usage in health sector
25. Monitoring and evaluation system in health
26. Health Management information system (HMIS)
27. Health insurance and financing in health care
28. Effects of environment in public health: air pollution, domestic pollution, noise pollution

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, सबै समूह, सबै उपसमूह, नवौं तह वा सो सरहका पदहरूको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

29. Health care waste management
30. Climate change and its impact on public health
31. Importance of water, sanitation and hygiene in public health
32. Effects of disaster in public health: deforestation, land slide, flood, earthquake and fire
33. Health volunteers' involvement in health service delivery
34. Community involvement in health service delivery
35. Counseling: - concept, type, importance and its application in health service delivery

Paper II: Technical Subject

100 Marks

खण्ड क

५० अङ्क

१. स्त्री रोग :-

- १.१. स्त्रीजननाङ्ग शरीर रचना (Anatomy of reproductive system) र क्रिया विज्ञान (Physiology) सम्बन्धी ज्ञान, स्त्री शरीरका मांसपेशी, शीरा, धमनी, श्रोणी, मर्म एवं आशयबारे ज्ञान तथा गर्भाशयको परिभाषा, आकृति, स्थान, स्थिति, कार्य एवं गर्भाशयका सहायक तन्तुहरूको (Support of uterus) महत्व बारे ज्ञान ।
- १.२. योनीव्यापद रोगको आधुनिक समयमा देखा परेका नयाँ रोगहरूसँगको सामन्जस्यता र त्यसका निदान एवं विशेष चिकित्सा बारे अध्ययन एवं जननाङ्ग शल्यकर्म सम्बन्धी आधुनिक ज्ञान ।
- १.३. आर्तवदुष्टि, आर्तव वृद्धि, असृग्दरको परिभाषा, हेतु, लक्षण, भेद र चिकित्सा सिद्धान्त सम्बन्धी ज्ञान ।
- १.४. योनिश्रावको भेद, लक्षण, निदान र चिकित्सा सम्बन्धी ज्ञान तथा सोम रोग, रक्तप्रदर, श्वेत प्रदरका विशिष्टता सम्बन्धी ज्ञान ।
- १.५. गर्भाशय भ्रंश, पृष्ठशुल, विद्रधी, उपदंश फिरंग, योनीशोथ, HPV, Genital wart, HIV आदि संसर्गजन्य, योनी औपासर्गिक रोग निदान तथा चिकित्सा (आयुर्वेद एवं आधुनिक चिकित्सा) बारे ज्ञान ।
- १.६. अर्बुद, स्तनरोग, स्तन विद्रधी, स्तन कीलक सम्बन्धी आयुर्वेद तथा आधुनिक चिकित्सा तथा स्तन परीक्षा ।
- १.७. स्त्री चिकित्साको लागि यन्त्र, शस्त्र, बस्ति, उत्तरवस्ती, प्रच्छालन वर्ति, धुपन, परिषेक, लेप, कल्कधारण, आदि । स्त्री रोगमा पिचु, शल्यक्रिया, अग्नीक्रियाको महत्व बारे ज्ञान ।
- १.८. आर्तव सम्बन्धि व्याधिहरू, अनार्तव, अल्पार्तव, कष्टार्तव रोगका निदान एवं विशेष चिकित्सा ।
- १.९. गर्भाशय ग्रन्थी, अर्बुद (uterine fibroid, uterine cancer) गर्भाशय भ्रंश(uterine prolapse) योनीअर्श, योनिकन्द, रक्तगुल्म बारे आयुर्वेद एवं आधुनिक चिकित्साको ज्ञान ।
- १.१०. बन्ध्यत्व समस्याको आयुर्वेद र आधुनिक चिकित्सा अनुरूप निदान र चिकित्सा बारे ज्ञान ।
- १.११. रजोनिवृत्तिको सामान्य एवं विकृत अवस्था बारे ज्ञान र त्यसको चिकित्सा ।
- १.१२. पथ्य, स्वस्थवृत्त, आधुनिक जीवन शैली र महिला रोग बारे ज्ञान एवं महिला स्वास्थ्यमा योगको महत्व ।
- १.१३. Important essential drug used in stree roga and pancha karma in stree roga
- १.१४. आधुनिक ज्ञान – Role of Hormone in Female Health, Physiology of menstruation, Puberty, Adolescence, Sex Education, Menopause, Menarche, Cystoscopy, Genital Prolapse, Rectovaginal Fistula, Stress in Continence, UTI, Pelvic Infection-Cervicitis, Cervical Erosion, Vaginitis, Cerrical carcinoma, Vulval Carcinoma, Pruritus Vulva, Adenomyosis,

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, स्त्री रोग तथा प्रसुती उप समूह अधिकृत स्तर नवौं तह कन्सल्टेण्ट स्त्री रोग तथा प्रसुती चिकित्सक पदको खुला र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Polycystic ovarian disease, Premenstrual Stress, Endometriosis, Menorrhoea, Infertility, IUI (Intra Uterine Insemination), Intra vitro fertilization (IVF), Geriatric health care

खण्ड ख

५० अङ्क

२. प्रसूति

- २.१. ऋतुचक्र, ऋतुश्राव, शुक्रधातु र स्त्री शुक्र सम्बन्धी विशिष्ट ज्ञान । शुद्ध अशुद्ध आर्तव परिभाषा, ऋतु, ऋतुमति, ऋतुकाल, आर्तव दर्शनकाल, रजोनिवृत्ती काल बारे ज्ञान (वात दोषादि अवस्था र ऋतुको सम्बन्ध) ।
- २.२. आयु अनुरूप स्त्री शरीर र मनमा हुने परिवर्तनहरू, किशोरीहरूमा हुने शारीरिक मानसिक परिवर्तन ।
- २.३. गर्भ विज्ञान— गर्भ परिभाषा, विवाह, गर्भ धारण आयु, गर्भधारणका लागि आवश्यक तत्व, गर्भ धारण, गर्भावक्रान्ति, सद्योगृहितगर्भा, मासानुमासिक गर्भवृद्धि एवं परिचर्या तथा पुंसवन बारे ज्ञान ।
- २.४. गर्भ व्यापद, गर्भपात, गर्भिणी व्यापद, वमन, बिबन्ध, उच्च रक्तचाप, गर्भ विषमयता, आक्षेपक पाण्डुको निदान, लक्षण र चिकित्सा बारे ज्ञान ।
- २.५. सूतिका परिभाषा, काल (विभिन्न मत) एवं परिचर्या सुतिका रोग- ज्वर, रक्तश्राव, मक्कलशूल (After Pain), संक्रमण, स्तन्य रोग ।
- २.६. परिवार नियोजनका विभिन्न साधन र प्रयोग तथा प्राचिन ग्रन्थहरूमा परिवार नियोजन सम्बन्धी वर्णित विषयक ज्ञान ।
- २.७. Temporary contraception, recent studies in the field of contraception
- २.८. Pre-conceptional counseling and care
- २.९. Pelvic assesment and fetal skull relationship
- २.१०. Antepartum haemorrhagea complicated labour, surgery in obstetrics (caesarian), puerperal infection breast feeding, suppression and enhancement of lactation
- २.११. गर्भिणी एवं सूतिका अवस्थाका ग्रह रोगमा मानसिक उपचार र सुधारका उपायहरू ।
- २.१२. विजभाव जन्य विकृती (Genetic birth defect and Teratogenic abnormalities)
- २.१३. Differential diagnosis of pregnancy
- २.१४. अपरा, गर्भोदक, जरायु, नाभिनाडी, निर्माण एवं कार्य ।
- २.१५. प्रसव व्यापद गर्भसंग, विलम्बित प्रसव, अपरासंगको शास्त्रिय एवं आधुनिक ज्ञान ।
- २.१६. मूढगर्भको शास्त्रिय र आधुनिक ज्ञान ।
- २.१७. आधुनिक ज्ञान - Embryo, Decidua, Placenta, Liquor amni, Maternal physiology, Early, mid and late pregnancy, Antenatal care, Abortion, Hydatiform mole, Ectopic pregnancy, Placenta praevia, Preeclampsia, Eclampsia, Retroverted graviduterus, Uterine fibroid in pregnancy, Labour, Retained

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, स्त्री रोग तथा प्रसुती उप समूह अधिकृत स्तर नवौं तह कन्सल्टेण्ट स्त्री रोग तथा प्रसुती चिकित्सक पदको खुला र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

placenta, Breech presentation, Contracted pelvis, induction of labour Abortion, IUGR, IUFD, High risk and complicated pregnancy and its management

२.१८. Fetal physiology, circulation, growth and development

२.१९. Drugs used in obstetrics practice

द्रष्टव्य: १. प्रश्न योजना

खण्ड	प्रश्न र पूर्णाङ्क	जम्मा अङ्क	पूर्णाङ्क
क	२ प्रश्न x १५ अङ्क १ प्रश्न x २० अङ्क	५०	१००
ख	२ प्रश्न x १५ अङ्क १ प्रश्न x २० अङ्क	५०	

पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८१/०५/२६